

**HER\_INNEREN**

IN FLANDERS FIELDS MUSEUM IEPER

[ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]


O P E N O P R O E P 1 5 1 2

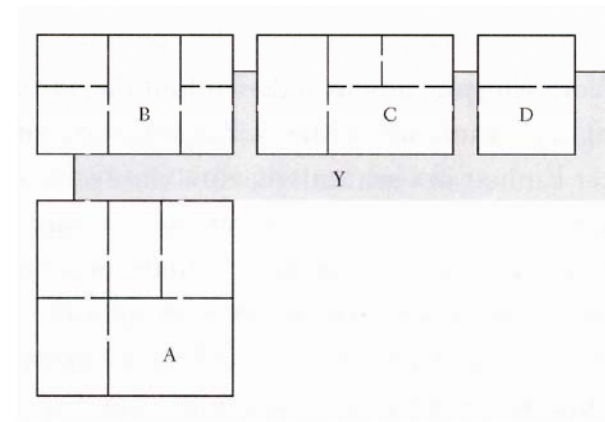
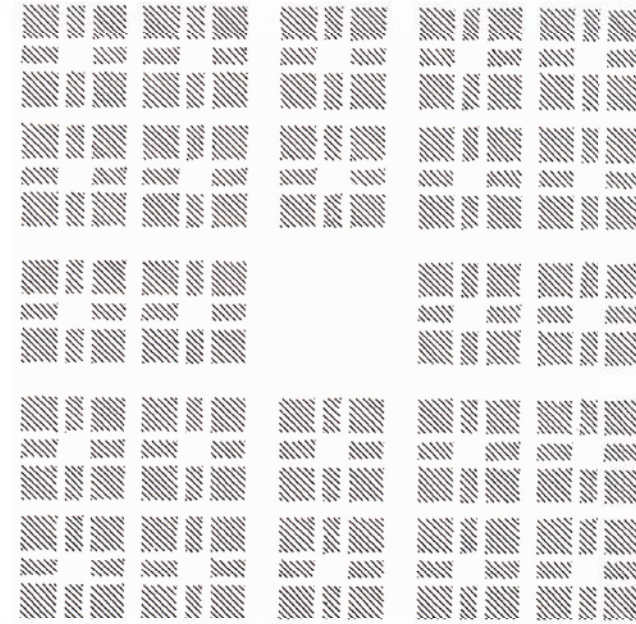
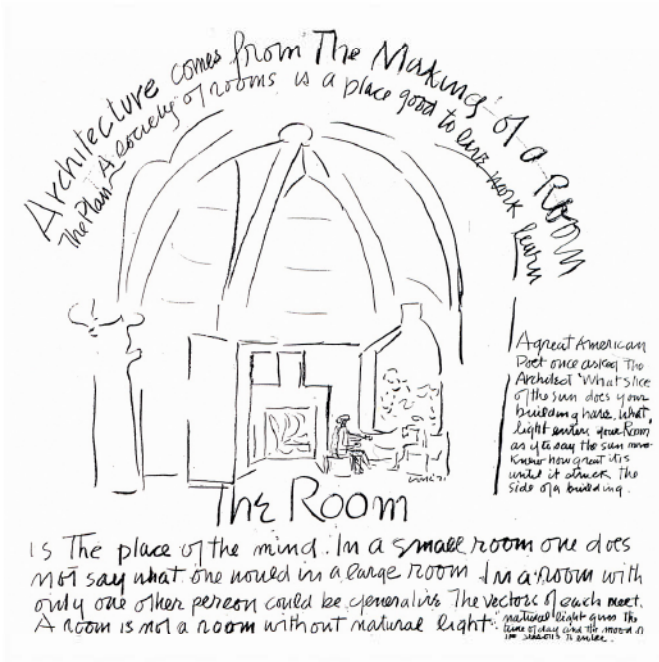
“Vooraleer we een project konden maken, moesten we opruimen. ‘Opruimen’ is een hatelijke uitdrukking, maar het houdt het woord ‘ruim[te]’ in. Dat wil zeggen, door op te ruimen ontstaat er ruimte voor iets anders en iets nieuws. Men moet kunnen opruimen, om de dingen te verhelder en in een logische samenhang te brengen. Opruimen en ensceneren - dat zijn eigenlijk onze belangrijkste opgaves als architect.”

[...]

“We wilden [in het museum] een sleutelmoment maken. We hebben het begrip ‘anchor room’ hiervoor uitgevonden ... Een ongelooflijke verdichting binnenin het museum, waar de blik op iets totaal anders wordt gericht en het andere - het normale, het dagelijkse - opnieuw versterkt wordt waargenomen. Dat is een soort oefening die met de waarneming te maken heeft.”

Jacques Herzog, ‘Acht punten over de stand van zaken van de hedendaagse architectuur’ in: Martino Stierli, *What moves architecture? [In the next five years]*, Darch, gta Zürich, 2006

IFFM	HER_INNEREN _ [ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]			CHRISTIAN KIECKENS ARCHITECTS	BVBA	Deze tekening blijft eigendom van Christian Kieckens Architects BVBA
08 09 08	BASISINTENTIE	02 28		HANDELSKAAI 30 B-1000 BRUSSEL T (+)32 (0)2 513 01 70 / F (+)32 (0)2 513 03 70 www.christiankieckens.be info@christiankieckens.be		Niets van deze tekening mag worden gecopieerd, vernenigvuldigd of uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke architect.



LOUIS I KAHN: "ARCHITECTURE COMES FROM THE MAKING OF A ROOM"  
DOM HANS VAN DER LAAN  
MONDRIAN: COMPOSITIE MET KLEURVLAKJES, 1917

REMY ZAUGG: "DAS MUSEUM DASS ICH MIR ERTRÄUMTE"  
SAENREDAM: KOOR SCHIP ST.ODOLPHUSKERK



**[HOE] KAN EEN HISTORISCH GEBOUW EEN HEDENDAAGS MUSEUM WORDEN?**



WIL DIT GEBOUW EEN MUSEUM ZIJN?

ZIJN DE INTERVENTIES OMKEERBAAR?

WAAR HOUDT ARCHITECTUUR OP EN BEGINT INTERIEUR?  
WAAR HOUDT INTERIEUR OP EN BEGINT INRICHTING?  
WAAR HOUDT INRICHTING OP EN BEGINT MUSEOGRAFIE?

IS HET [G]EEN MISVERSTAND OM DINGEN TE WIJZIGEN?

IS HET NIET LOGISCH DAT WIJZIGENDE CONDITIES OOK WIJZIGENDE VORMEN TEWEEG BRENGEN?

TOT HOEVER GAAT 'EISEN' IN 'PROGRAMMA VAN EISEN'?

BESTAAT ER FLEXIBILITEIT IN MUSEALE INRICHTING MET DE HOOGSTE GRAAD VAN CONDITIES?

IN HOEVER KAN/MOET EEN MUSEALE INRICHTING TIJDELIJK ZIJN?

HOE SCHRIJFT CULTURELE DUURZAAMHEID ZICH IN INRICHTING?

WAT IS EEN PARCOURS IN TOEGANKELIJKHEID?


WAT IS EEN KLEIN CIRCUIT ? WAT IS EEN GROOT CIRCUIT?

WORDT HET EEN TOERISTENDIENST MET EEN MUSEUM OF EEN MUSEUM MET EEN TOERISTENDIENST?

HOE KUNNEN GROTE OBJECTEN WORDEN BINNENGEBRACHT IN EEN GEBOUW MET KLEINE OPENINGEN?

GEBEURT EEN PROCES DOOR TOEVOEGEN OF DOOR WEGGOMMEN?

WAT IS HET GEHEUGEN VAN DE TOEKOMST?

IFFM	HER_INNEREN _ [ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]				<b>CHRISTIAN KIECKENS ARCHITECTS</b> BVBA	Deze tekening blijft eigendom van Christian Kieckens Architects BVBA
08 09 08	INLEIDING #1	04	28		HANDELSKAAI 30 B-1000 BRUSSEL T (+)32 (0)2 513 01 70 / F (+)32 (0)2 513 03 70 www.christiankieckens.be info@christiankieckens.be	Niets van deze tekening mag worden gecopieerd, vermenigvuldigd of uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke architect.



Het **IN FLANDERS FIELDS MUSEUM** is een getuigenis van de dierstheid van Vlaanderen en gebruikt de ruimtes van het historisch gebouw van de Lakenhalle in het centrum van Leper en dat in zijn geschiedenis al verschillende malen ingrijpend is aangepast, voornamelijk om reden van de vernietiging tijdens de Wereldoorlog I en heropgebouwd in een architectuur, deels gelinkt aan de geschiedenis van de 'Wederopbouw' maar deels later ook verder verbouwd in historiserende stijl.

De eerste aanpassingen in de geest van wederopbouw zijn gebeurd onder leiding van Eugène Dhucque, onechtelijke zoon van Hendrik Beyaert [1823-1894] die op zich één van de belangrijkste 19<sup>e</sup> eeuwse architecten was, afkomstig uit Kortrijk, maar die een groot oeuvre heeft gerealiseerd, voornamelijk in Brussel.

Het oeuvre van Beyaert en ook van Dhucque resulteert in een hergebruik van bestaande types en bevat vormreferenties die zowel met een historische context als met een herwerkte geometrie te maken hebben.

Een deel van de ruimte van de Lakenhalle is sinds het einde van de jaren '90 in gebruik voor verschillende diensten zoals het vermelde museum, ook voor een toeristische dienst, een documentatiecentrum, de diensten van het stadhuis zelf en ook voor tijdelijke festiviteiten. De bestaande structuur maakt een flexibiliteit in gebruik als niet evident.

Alle te wijzigen ruimten dienen, zoals het hoort in elke aanpassing van een openbaar gebouw, te voldoen aan de normeringen voor een hedendaagse invulling als museum, wat niet evident is in een gebouw dat zijn oorsprong heeft in de Middeleeuwen. Gewijzigde circulaties, nieuwe toegangspartijen, de inbreng van alle nodige luchtbehandeling en beveiligingstechnieken, toegankelijkheid voor andersvaliden, enz maken dat er een totaal andere benadering van het gebouw dient te gebeuren.

De opdracht voor de architecturale [functionele, eerder dan bouwkundige] interventies is reeds door de Diensten van Leper bestudeerd. De huidige directeur, Piet Chielens, specialist in de geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog en adviseur voor andere museale uitwerkingen inzake de dramatiek van Holocaust e.d., heeft nu de mogelijkheid en taak om over te gaan tot een eigen keuze voor de museale inrichting en technieken en is aldus de mentale en inhoudelijke bouwheer. Architectuur verwoorden tot beeld en ervaring.

Een dergelijke benadering kan niet los worden gezien van de setting van mogelijkheden met een zekere hoeveelheid scenografieën in het achterhoofd. Beeld en techniek gaan hier hand in hand.

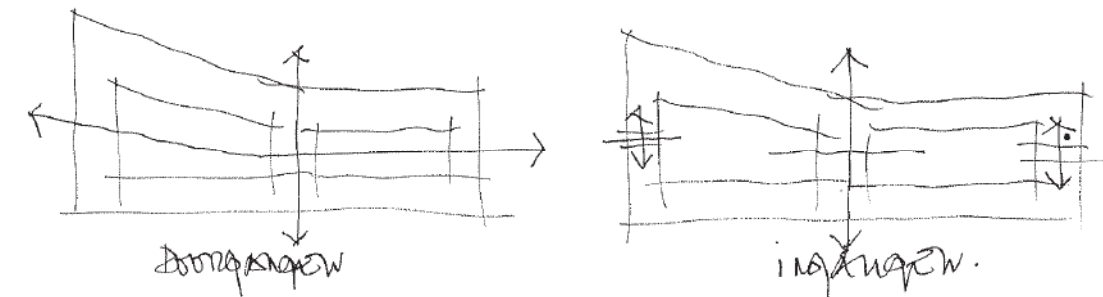
Het gebouw is in principe een rondgaand parcours van allerlei ruimtes, verdeeld over twee lagen, waarvan restanten nog bewerkt zijn met historische fragmenten. In totaal echter gaat het om een parcours van ongeveer 300 m\_ van de totale 550 m\_ die door de museumverantwoordelijken met een programma van eisen wordt omschreven, gaande van de nodige inkompartij met café en garderobe, een multifunctionele ruimte, ruimte voor het tonen van tentoonstellingen voor het In Flanders Fields Museum, een tijdelijke tentoonstellingszaal, diensten voor toerisme, een museumshop, kantoorruimten met faciliteiten, enz. Het ligt voor de hand dat dergelijke invullingen dubbel zijn, d.w.z. zowel functioneel als ervaringsgericht.

Deze programmaomschrijving en het te voeren discours over flexibiliteit en mogelijkheden heeft bij de ontwerpers ertoe geleid dat er een museale inrichting dient te worden ontworpen die het mogelijk maakt om zowel een 'op het lichaam' geschreven interventie te geven, als te voorzien in een 'te wijzigen enfilade' maar waarbij toch nog de nodige aanpasbaarheid kan gebeuren: supplementaire interventies, het inbrengen van hedendaagse ontwerpers inzake reflecties over dood en continuïteit, e.a. kunnen telkens op gepaste wijze de nodige actuele dissonanten geven in het geheel.

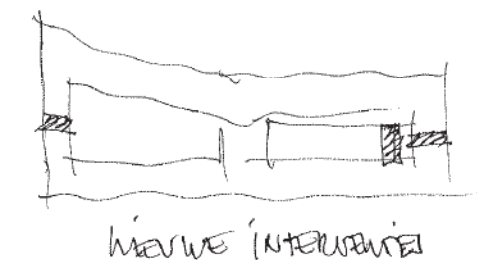
Geen architectuur zonder duidelijk opties, gelijk van welke aard of schaal. Geen goede oplossing zonder een uitgesproken visie. Dit ontwerp resulteert aldus in een aanpak waarbij zowel het totale gebouw met al haar gebruiken als elk deel met een specifieke invulling als aanleiding wordt genomen.

Er is vertrokken van een ontdoen van overbodigheden: alle technieken en invullingen worden weggedacht als zijnde onbestaand. Enkel starten vanaf zero geeft de nodige voldoening.

Een analyse van het plan en circulatie en het schakelen aan historische modellen brengt een hedendaagsheid van mogelijkheden aan het licht. Dit resulteert in een geste die in zich de oervorm van het kruis draagt: via het doorbreken van zowel de linkerzijde als de rechterzijde van het gebouw wordt een evenwaardige doorgang gecreëerd als de bestaande: vier doorgangen, twee aan twee in rechte lijn. Ze kruisen elkaar in het midden, in het ijl van het zenitale licht en blik op de hemel. Het driedimensionaal kruis is hier tevens de ontbinding van het cartesians stelsel ...



Maar qua gebruik is deze insnijding van onnoemelijk belang: het gelijkvloers verdeelt zich aldus in vier separate delen die elk op autonome wijze kunnen functioneren, door de inbreng van een ontbrekend circulatief geheel in de vierde hoek [trap, lift, sanitair, garderobe, bergingen] met bar en balie. Meer nog: de nieuwe doorsnijdingen maken een inkom in elk van deze delen mogelijk, geordend in plan en gestructureerd in gedachte. Beide ingangen, twee aan twee, zijn danig geconcipeerd dat ze zich naast de vermelde doorsteek en als een intelligente 'kist', zowel kunnen openen louter van de buitenzijde [bij enkelvoudig gebruik], louter van de binnenzijde [bij gecontroleerde nocturnes], of waarbij twee delen van het gelijkvloers aan elkaar geschakeld worden en de in/uitgang niet gebruikt wordt en aldus een grotere binnenruimte wordt gecreëerd.



Beide kisten staan tegenover elkaar maar zijn niet identiek. Links de ingang naar het museum en de museumshop annex toeristische dienst, rechts de ingang naar het documentatiecentrum en de diensten van het Stadhuis. Terwijl deze kisten zich kunnen openen en sluiten op allerlei wijzen en aldus een veelvoud aan gebruiken en connecties toelaten, verkrijgt de rechtse kist nog een bijmoende identiteit. Doorheen de breedte van de openingen wordt een

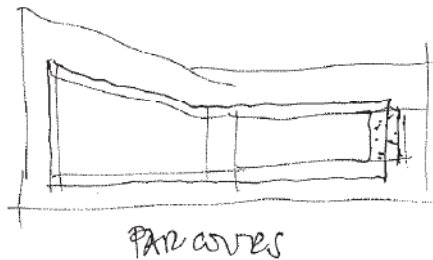


“vals perspectief” in de ruimte geïntroduceerd. Een knipoog naar de geschiedenis van de renaissance en de barok, een soort ‘anchor room’ waar zovele architecturen baat bij hebben, zie naar het ‘trompe l’oeil’ van het koor van de *Chiesa del San Satiro* [1472] van Donato Bramante, het middenperspectief in de scène van het *Teatro Olimpico* [1584] van Andrea Palladio, de *Galleria Spada* [1653] van Francesco Borromini en de *Scala Regia* [1663] van Gianlorenzo Bernini. Ook hier wordt vervalsing plots verwarring.

Een cartografische inbreng op de glazen panelen laat aan elke bezoeker onmiddellijk verstaan over welke invulling het gaat, over welk gebruik, geeft er een notie van verheldering aan en geeft een parcours van reflectie en bezinning over de gebeurtenissen van 100 jaar geleden.

Dit eerste weggommen biedt aldus meer mogelijkheden, de uiteindelijke doelstelling. Maar de vier kaarten duiden juist de inhoud van het gebeuren weer. Ze relateren de globale gebeurtenis aan het gebruik ter plaatse: het plan van de Stad leper naast de ingang voor de Stadsdiensten [met aanduiding van de belangrijkste plekken], het plan van de Westhoek naast deze voor het In Flanders Fields Museum [met aanduiding van de begraafplaatsen], de kaart van Vlaanderen markeert het Documentatiecentrum [met aanduiding van de invasies] en deze van Europa wordt aan de ingang van de museumshop verwerkt [de actualiteit van displacements met Wereldoorlog I als aanzet en dit in een actueel kader]: vier [visite]kaarten als introductie die samen één geheel vormen en uitleg verschaffen over het “waarom” en “hoe”.

Een tweede ingreepgeheel is deze van de verbinding op niveau +1 waardoor een rondgaand parcours mogelijk wordt: het totale circuit wordt aldus bereikbaar vanuit de vier verticale circulaties in de vier hoeken van het gebouw. Dit vermeerdert opnieuw de mogelijkheid van gebruik: zowel in zijn totaliteit als in een gefragmenteerdheid. Het toevoegen van deze kleine passage geeft ook de nieuwe gevel aan de binnenkoer. Het wil zeggen dat geschiedenis steeds toekomst is, dat elk gebouw een aanpassing betekent, dat niets absoluut is en vergankelijk blijft.

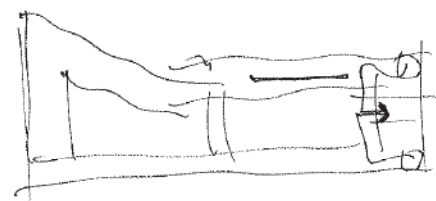


PARCOURS



PERMANENTE TROP

Om het parcours in zijn totaliteit optimaal te maken en tevens om blijvend te voorzien in de werking van de loketten van de stadhuisdiensten, worden deze laatste ter plaatse van de rondgang aan de buitenzijde van het gebouw geplaatst. Hierdoor kan op die plaats een moment van permanente tentoonstelling worden gebouwd. Dit deel kan zowel tijdens de museale uren worden gebruikt of worden omgezet bij nocturne gebruik vanuit het Stadhuis en dus gelinkt met de Raadzaal.



GEBRUIK RAADZAAL  
T.V. STADHUIS - PARCOURS

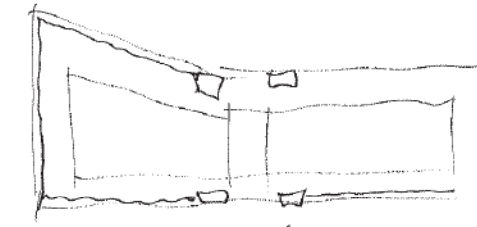
Eenzelfde mentale ingreep gebeurt op het gelijkvloers aan de schakeling tussen inkom en bar enerzijds en de activiteitszaal anderzijds. Een klaprooskleurig volume in textiel combineert hier zowel afsluiting als doorgang, zowel een autonoom in-between gebruik als ene relatie met ofwel het ene als met het andere. Niets obstrueert, alles is mogelijk. De textielwanden kunnen dienst doen als toevallige projectie, of louter als ‘bekleding’. Een architectonisch weefsellichaam.

De interieure inrichting van de gelijkvloerse ruimten gebeurt op een danige manier dat elk stuk meubel - *mobilis* - de origine van de naam draagt: niets zal de architectuur belemmeren, niets zal formeel aansluiten aan de vormtaal van de Lakenhalle. Het nieuwe interieur is er een van het actuele type, gebaseerd op de huidige normen van kantoorgebruik in kleine oppervlaktes. Transparant en verplaatsbaar indien nodig. Alles wordt gereduceerd tot twee hoogtes en verscheidene breedtes en lengtes: in hoogte is er 72 cm voor de tafels 216 cm voor de kasten, een eigen [historisch] verhoudingssysteem - 1:V3:3 - ligt voor het totaal aan de basis. Een beperkt gamma aan materialen zal worden gebruikt: volhout en glas enerzijds, witte tafels en kleuraccenten voor de kantoren anderzijds. Wat de inrichting van shop en vitrines betreft: deze kunnen worden bepaald na vastleggen van de normen van veiligheid.

Eén ding wordt in de architectuur gebracht: één grote lange interventie die een reeks nieuwe openingen verzameld: ze geven licht en zicht aan de kantoren en de leeszaal van het documentatiecentrum. Maar het glasvlak is meer dan louter raam: de vijfdelige structuur geeft de vijf jaren weer [1914 - 1915 - 1916 - 1917 - 1918] van Wereldoorlog I en elk deel heeft een eigen verhaal. Een lange hardstenen zitbank aan de overzijde van de binnenkoer maakt het lezen ervan mogelijk.



VERB. AIDWAKES



TECHNIEKEN

Dit alles kan echter niet zonder een intelligent omgaan met technieken waarbij direct de inbreng van scenografische mogelijkheden worden gegeven. Niets mag iets belemmeren. Vier centrale kokers zijn nodig voor het uitbouwen van een circuit van luchtbehandeling en verwarming, voor aan- en afvoeren. De verbinding gebeurt via een ontdeubelde wand aan de buitenzijde van het gebouw: door alles hierin te voorzien wordt de ruimtelijkheid optimaal bewaard: drie van de vier ruimtelijke elementen zorgen voor het aanvoelen van het gebouw. Op deze wijze wordt enkel de buitenzijde ‘aangetast’, maar wel op een manier waarbij openingen zichtbaar blijven, soms zelfs nieuwe vitrines creëren.

De technieken op verdieping +1 worden achter één lange wand geplaatst. Niet enkel climatisatie [afzuigen boven en aanblazen onder] maar ook electra worden hierin geschakeld. Op deze wijze is elke scenografie eenvoudig aan te schakelen.

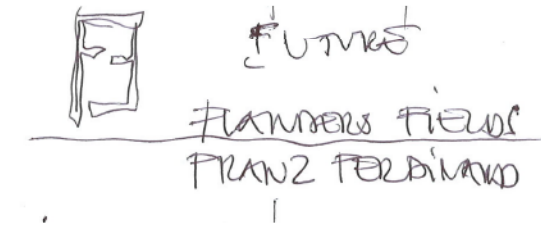
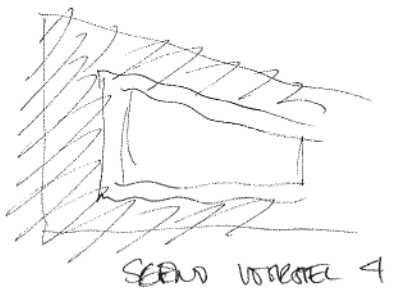
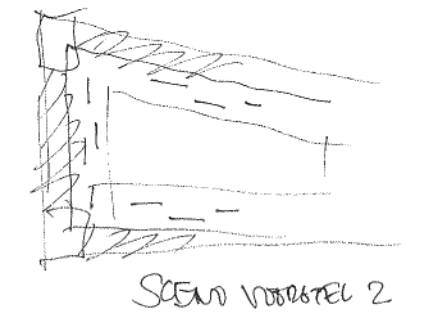
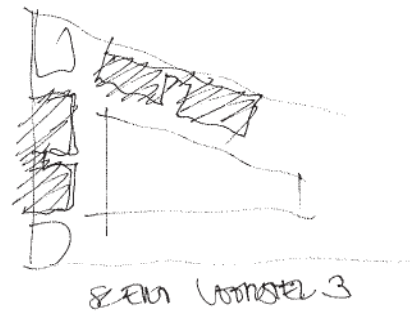
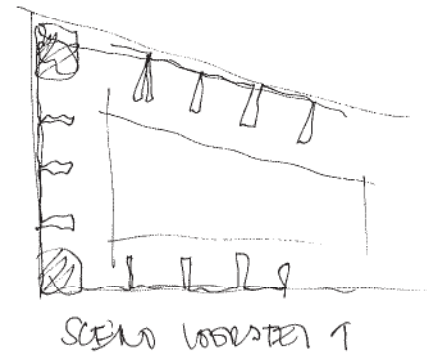
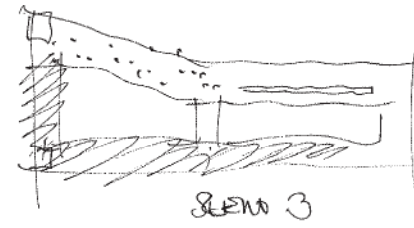
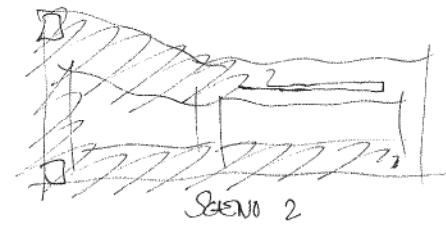
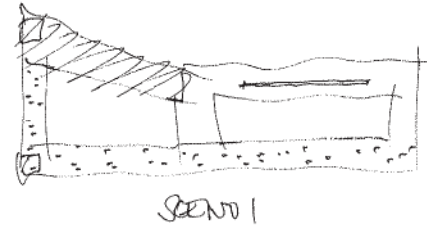
Het wegnemen van de bestaande opgehoogde vloer zorgt ervoor dat opnieuw gestaan en gegaan wordt op een ‘vloer’, niet op een plateau. Dit is van essentieel belang voor het aanvoelen van ruimte. Geschiedenis is geen kermisattractie.

Evenzeer wordt aldus de binnenruimte opnieuw aan de buitenruimte geschakeld qua niveau: toegankelijkheid als draagvlak. Een nieuw aan te leggen binnengebied kan tevens aanleiding zijn voor een nieuwe [kunst]interventie. Het binnenplein dient te worden verlaagd naar de linkeringang toe om alles qua niveau aan elkaar te schakelen. Dit plein verkrijgt aldus een bijkomende grafische invulling en legt via namen, tekens, insignes enz de kaart van de Westhoek weer, hellend naar de ingang. Een microcosmos tot het begrijpen en innemen van een plek.

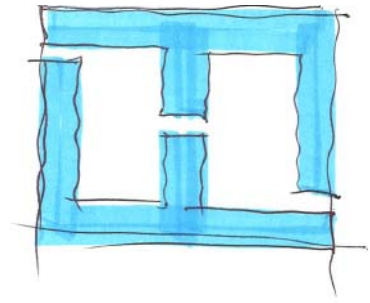


De eerste verdieping staat geconcipieerd vanuit het mysterieuze. Het is de formele uitwerking van de koffers van Gaston Bachelard's in zijn 'La Poétique de l'Espace' [1954]. Bij het betreden van deze ruimte openbaart zich de wereld van het "beklijven" van 'Flanders Fields': een overvloed aan denkbeelden, gaande van parafernalia tot heel essentiële zaken in het kader van de overdracht van een geheugen.

Het merkwaardige aan dit gebouw, tevens de doelstelling van de ingrepen is de menselijke schaal, het hedendaags omgaan met een 'muffige' gediversifieerde verzameling beelden, waarbij zowel alle bijkomende uitleg op een kunstzinnige wijze via hedendaagse technieken video en film mogelijk dient te zijn als het zoeken naar de authenticiteit van de Westhoek, de ervaring van het licht in de IJzervlakte, of met name het aan onszelf blijvend bewaren van een opgekropt geheugen. De ingrepen willen in hun gebeuren meer zijn dan een louter functionele aanpassing, meer dan een gebruiksmachine, het gaat hier om een binding tussen een volk en zijn geschiedenis en hoe met die geschiedenis verdergaan. Een gedragen zwaarte als aanleiding voor een nieuw toekomstbeeld: **bloed-serieus** en **dood-ernstig**.

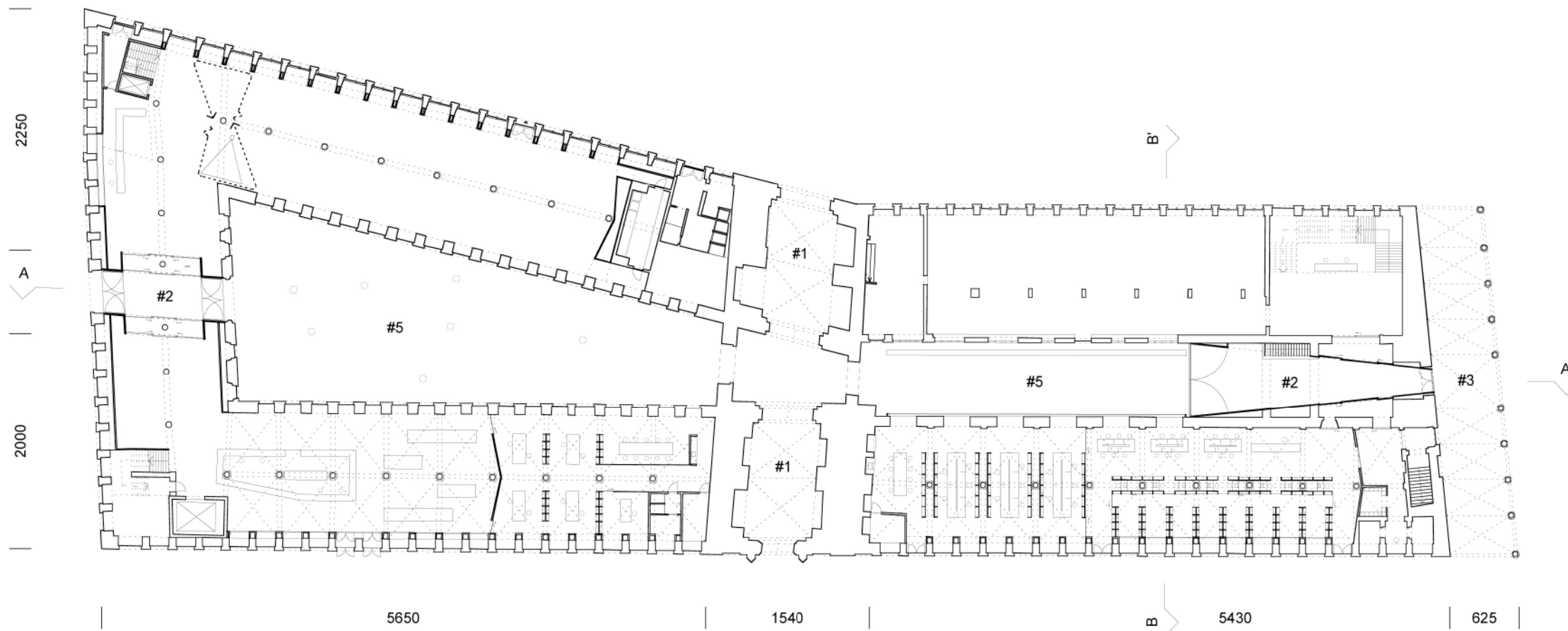


En plots zien we dat 'Flanders Fields' dezelfde initialen heeft als 'Franz Ferdinand', en dat het plan van de Lakenhalle twee in elkaar verweven F-letters is ... Architectuur als enigmatische emblematiek ...



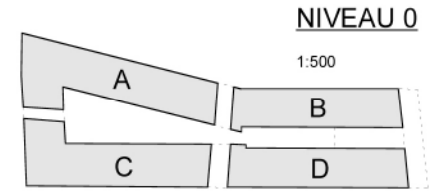
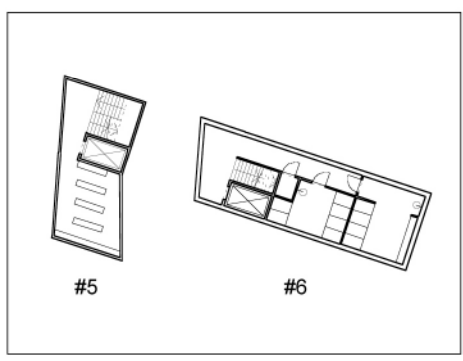
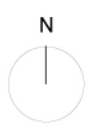
19.08.08






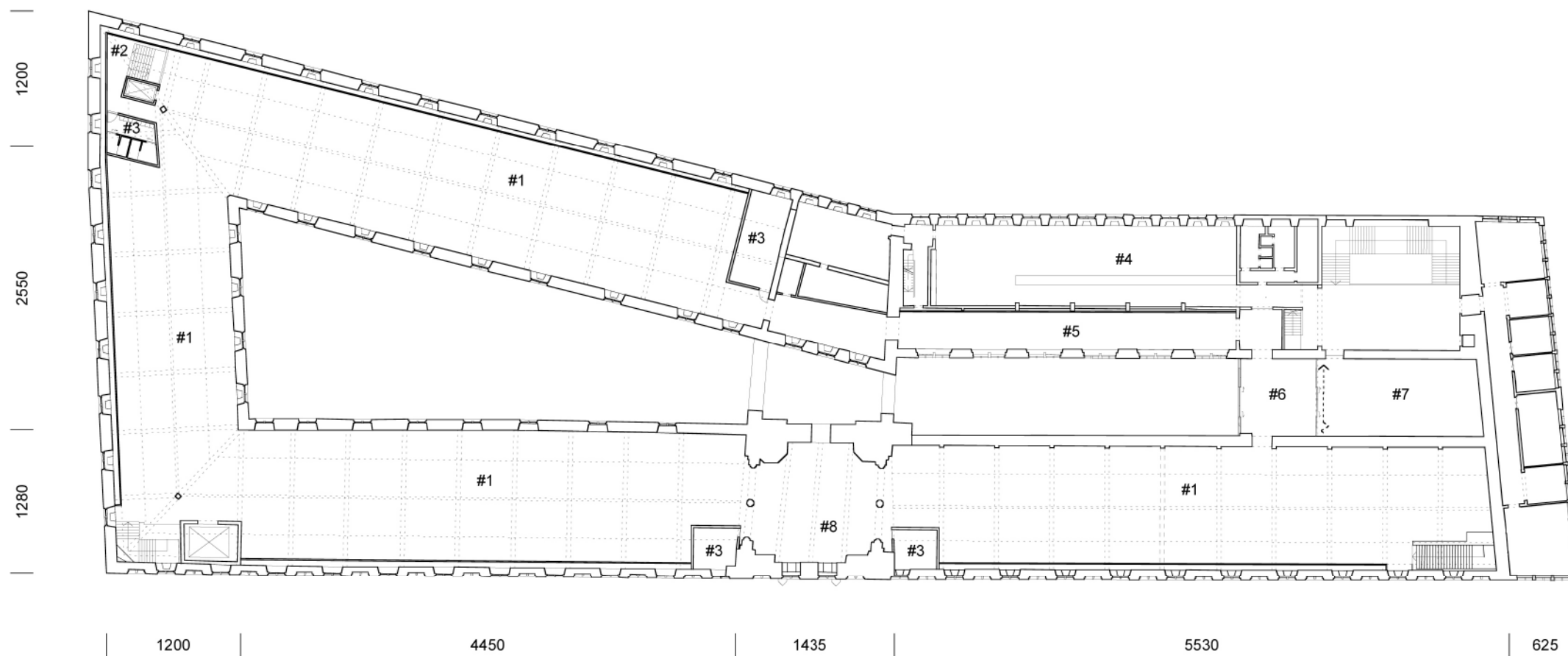
#1 DONKERPOORT  
 #2 NIEUWE DOORGANG  
 #3 NIEUWERCK

#4 BINNENKOER  
 #5 VESTIAIRE  
 #6 SANITAIR -1

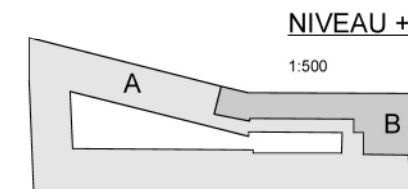


A. IN FLANDERS FIELD MUSUEM  
 B. STADHUIS  
 C. INFORMATIECENTRUM  
 D. DOCUMENTATIECENTRUM

IFFM	HER_INNEREN _ [ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]						
08 09 08	PLAN NIVEAU 0 [1:500]	08	28		CHRISTIAN KIECKENS ARCHITECTS BVBA	Deze tekening blijft eigendom van Christian Kieckens Architects BVBA	
				HANDELSKAAI 30 B-1000 BRUSSEL T (+)32 (0)2 513 01 70 / F (+)32 (0)2 513 03 70	www.christiankieckens.be info@christiankieckens.be	Niets van deze tekening mag worden gecopieerd, vernenigvuldigd of uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke architect.	




- |    |                      |    |                     |
|----|----------------------|----|---------------------|
| #1 | MUSEUM               | #5 | EXPO                |
| #2 | VERTICALE CIRCULATIE | #6 | NIEUWE VERBINDING   |
| #3 | KLEEDKAMER           | #7 | RAADZAAL            |
| #4 | LOKETTEN             | #8 | ARTIST IN RESIDENCE |



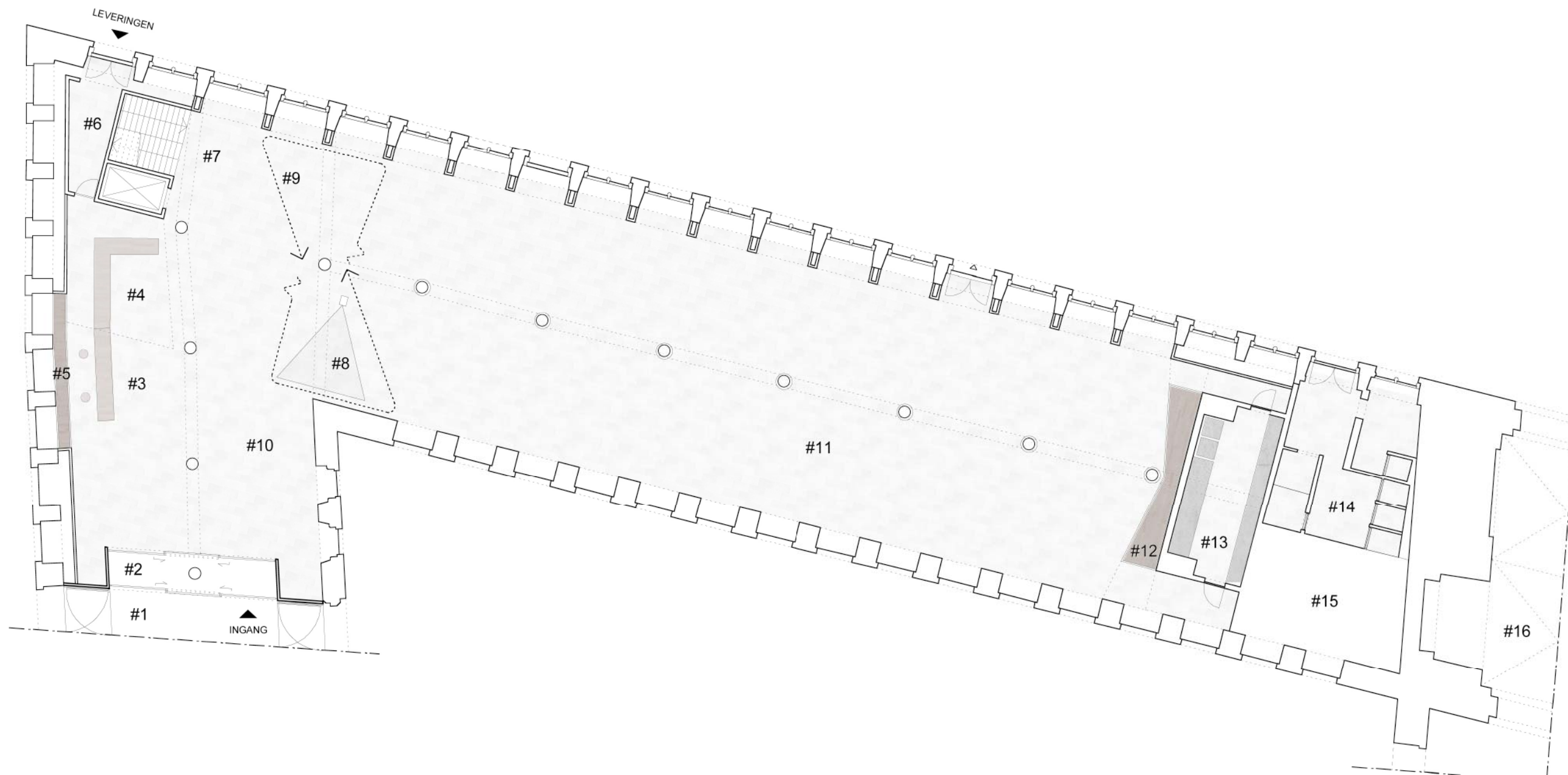
A. IN FLANDERS FIELD MUSEUM  
B. STADHUIS



| NIEUWERCK | NIEUWE DOORGANG | BINNENKOER | DONKERPOORT | BINNENKOER | NIEUWE DOORGANG |

IFFM	HER_INNEREN _ [ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]							
08 09 08	LANGSDOORSNEDE [1:500]	10	28		CHRISTIAN KIECKENS ARCHITECTS BVBA	www.christiankieckens.be info@christiankieckens.be	Deze tekening blijft eigendom van Christian Kieckens Architects BVBA	Niets van deze tekening mag worden gecopieerd, vernieuwvuldigd of uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke architect.

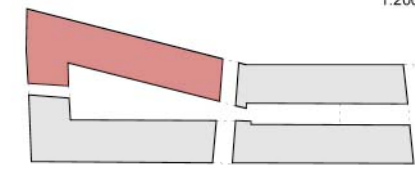


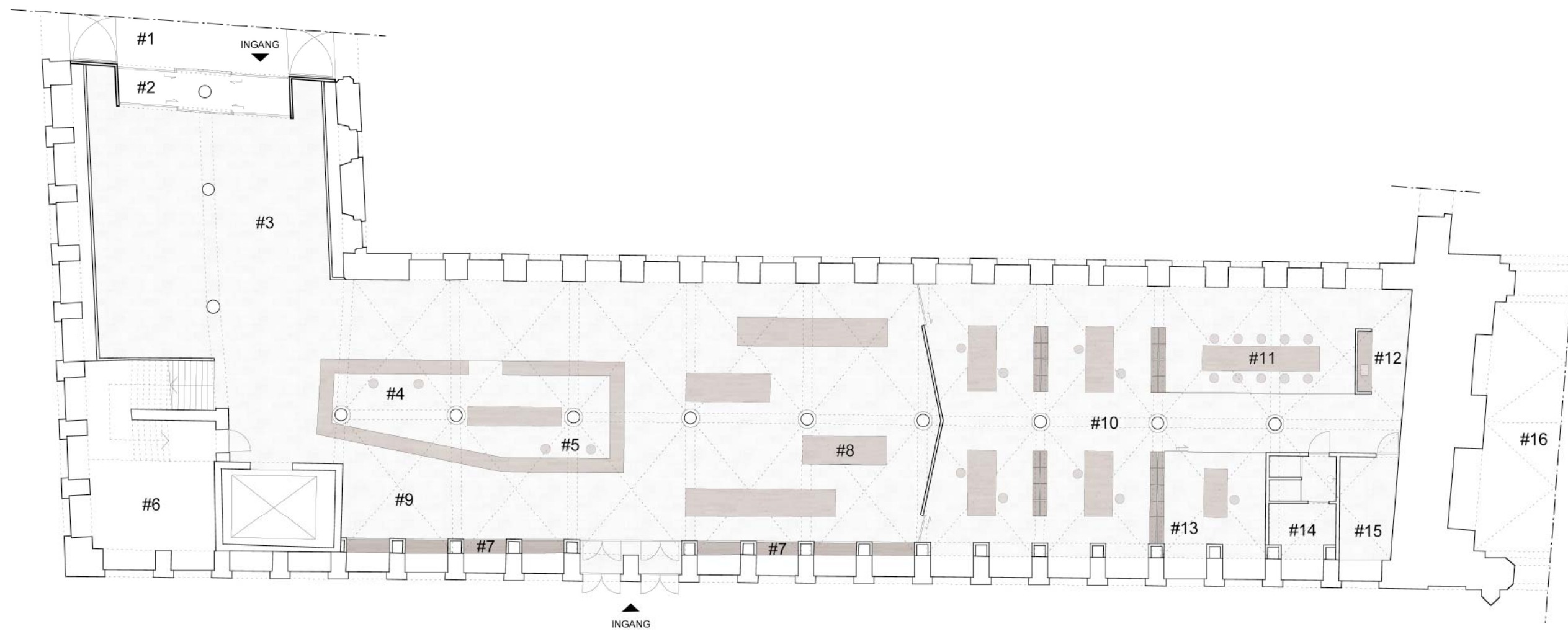


**MUSEUM**

1:200

- |    |                 |    |                      |     |                  |     |                      |
|----|-----------------|----|----------------------|-----|------------------|-----|----------------------|
| #1 | NIEUWE DOORGANG | #5 | VITRINE              | #9  | GORDIJN          | #13 | KEUKEN               |
| #2 | SAS             | #6 | BERGING              | #10 | WACHTRUIMTE      | #14 | SANITAIR             |
| #3 | ONTHAAL         | #7 | VERTICALE CIRCULATIE | #11 | POLYVALENTE ZAAL | #15 | ELEKTRICITEITSCABINE |
| #4 | BAR             | #8 | PROJECTIEKAMER       | #12 | OPBERGMEUBEL     | #12 | DONKERPOORT          |

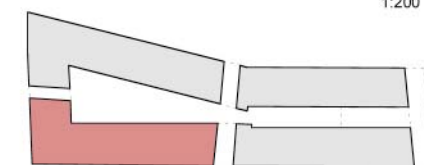


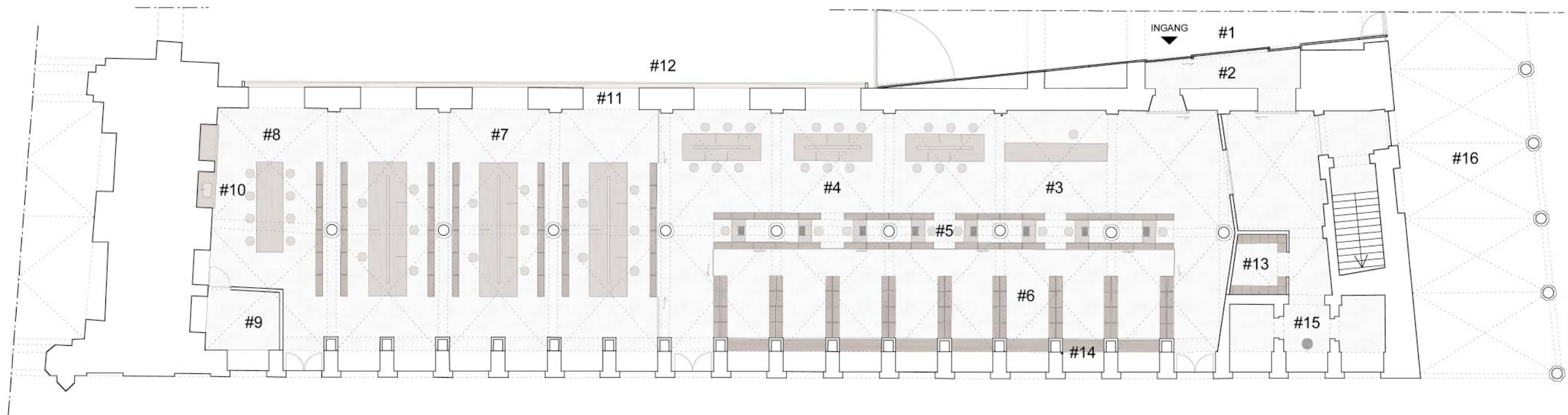


- |    |                       |    |         |     |                  |     |                  |
|----|-----------------------|----|---------|-----|------------------|-----|------------------|
| #1 | NIEUWE DOORGANG       | #5 | BALIE   | #9  | WACHTRUIMTE      | #13 | DIENSTHOOFD      |
| #2 | SAS                   | #6 | BERGING | #10 | LANDSCHAPKANTOOR | #14 | SANITAIR         |
| #3 | STREEKTENTOONSTELLING | #7 | VITRINE | #11 | VERGADERRUIMTE   | #15 | TECHNISCH LOKAAL |
| #4 | KASSA                 | #8 | SHOP    | #12 | KEUKEN           | #16 | DONKERPOORT      |

**BEZOEKERSCENTRUM**

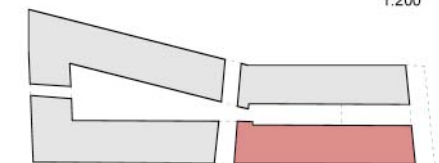
1:200





**DOCUMENTATIECENTRUM**


1:200

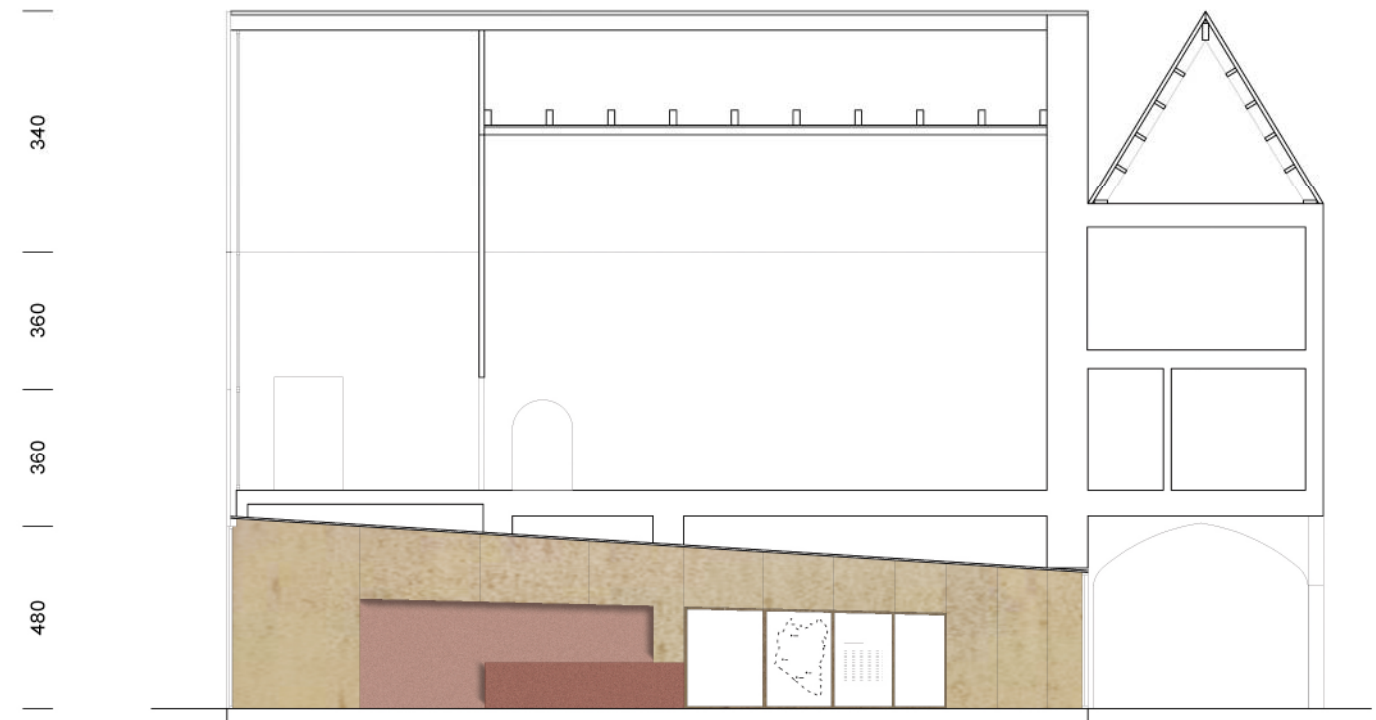
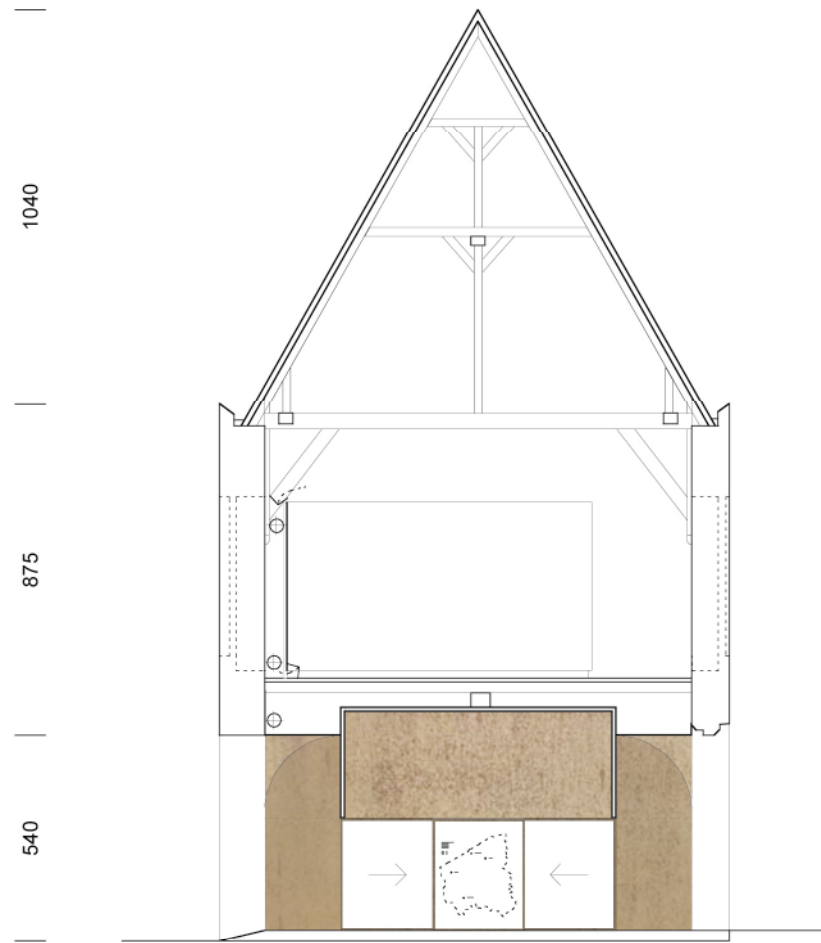


- |    |                 |    |                   |     |                  |     |           |
|----|-----------------|----|-------------------|-----|------------------|-----|-----------|
| #1 | NIEUWE DOORGANG | #5 | INFORMATICA       | #9  | TECHNISCH LOKAAL | #13 | LOCKERS   |
| #2 | SAS             | #6 | ARCHIEF           | #10 | KEUKEN           | #14 | VITRINE   |
| #3 | ONTHAAL         | #7 | BUREAURUIMTE      | #11 | RAAMOPENINGEN    | #15 | SANITAIR  |
| #4 | LEESZAAL        | #8 | ONTMOETINGSRUIMTE | #12 | INFORMATIEBORD   | #16 | NIEUWERCK |

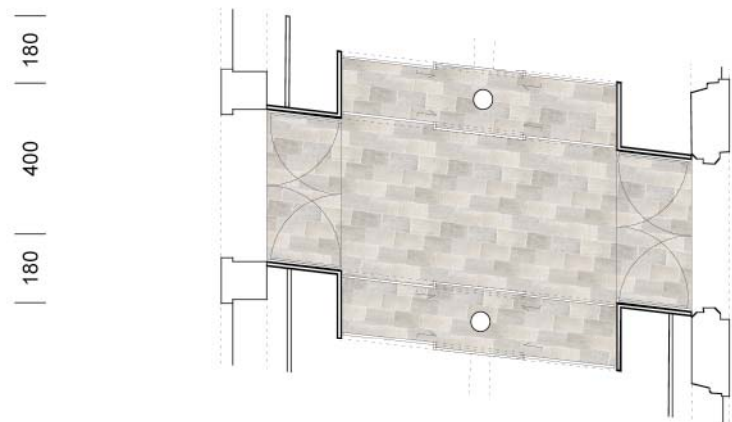




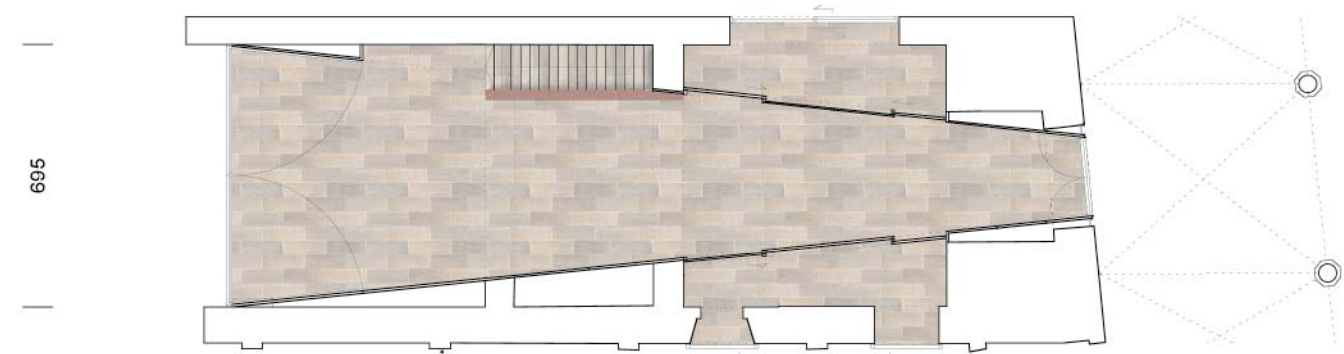
IFFM	HER_INNEREN _ [ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]							
08 09 08	AANZICHT GEVEL VERBINDING [1:200]	14	28		CHRISTIAN KIECKENS ARCHITECTS BVBA	Deze tekening blijft eigendom van Christian Kieckens Architects BVBA		
					HANDELSKAAI 30 B-1000 BRUSSEL T (+)32 (0)2 513 01 70 / F (+)32 (0)2 513 03 70	www.christiankieckens.be info@christiankieckens.be	Niets van deze tekening mag worden gecopieerd, vernetigd of uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke architect.	



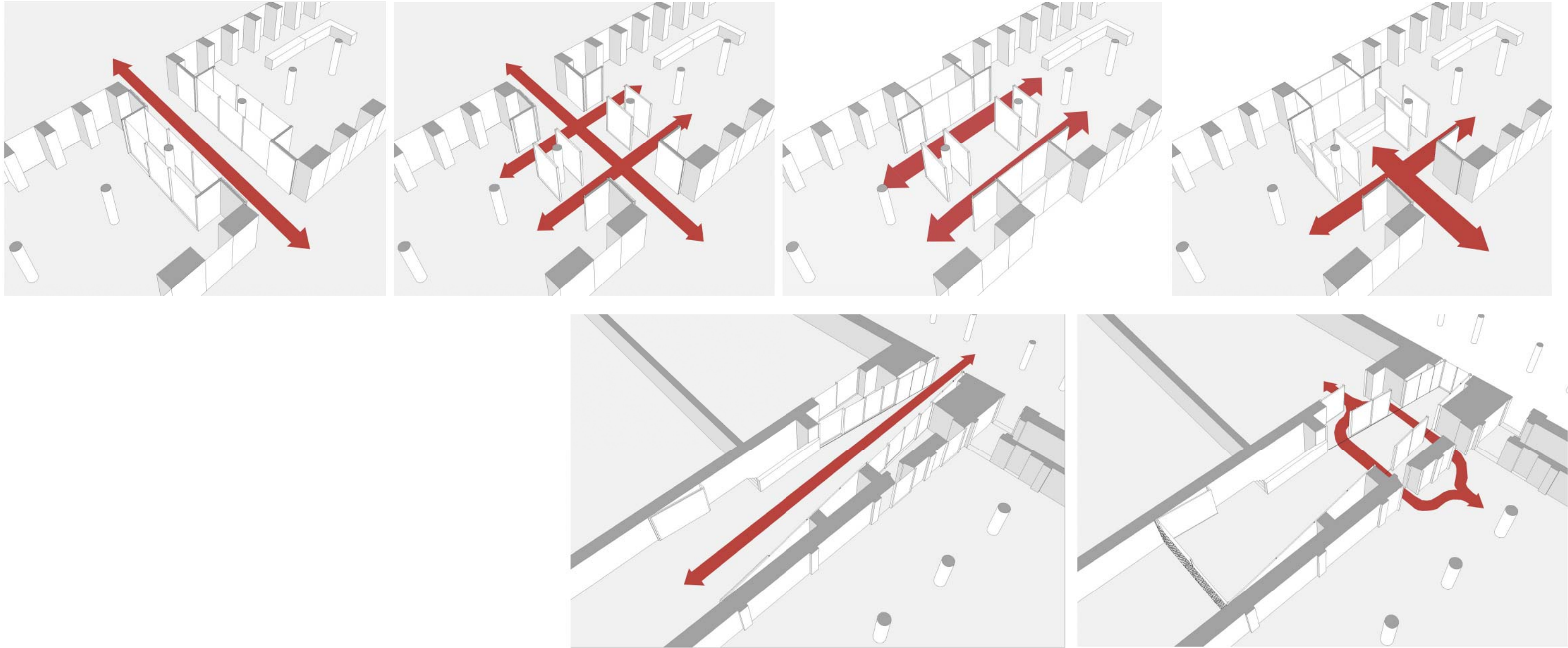
1208 | 695 | 372 | 625



120 | 200 | 730 | 200 | 100



DOORGANG STADHUIS | NIEUWERCK

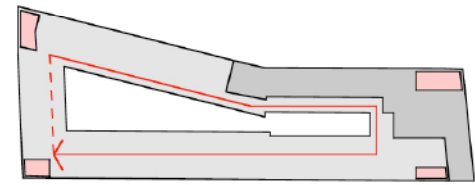


SYSTEMATIEK DOORGANGEN \_ INGANG MUSEUM + BEZOEKERSCENTRUM

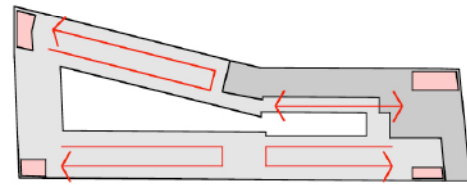
SYSTEMATIEK DOORGANGEN \_ INGANG STADHUIS + DOCUMENTATIECENTRUM



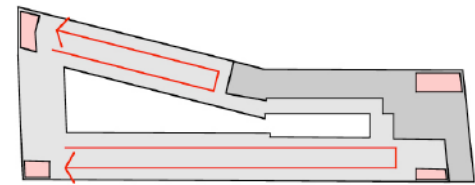
CIRCULATIE MUSEUM



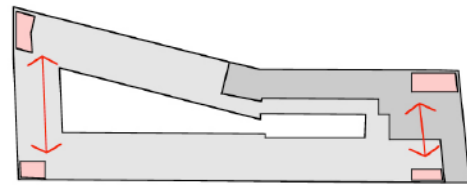
1 LUS, 1 EINDPUNT



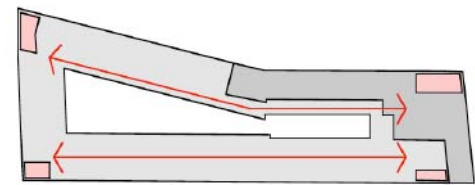
4 LUSSEN, 4 EINDPUNTEN



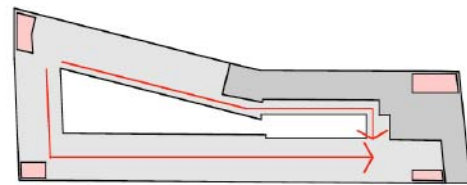
2 LUSSEN, 2 EINDPUNTEN



DWARSVERBINDING

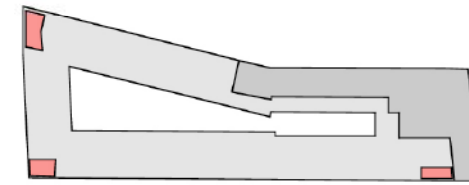


LANGSE VERBINDING

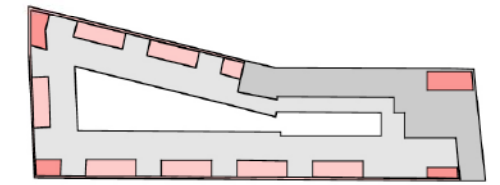


2 CIRCUITS, 1 EINDPUNT

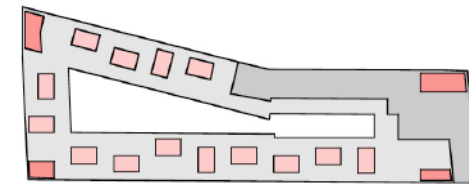
SCENOGRAFIE



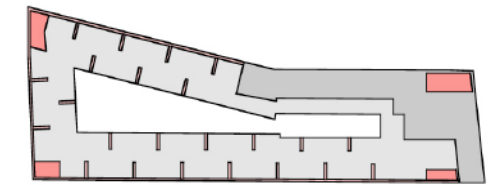
SCENO 1



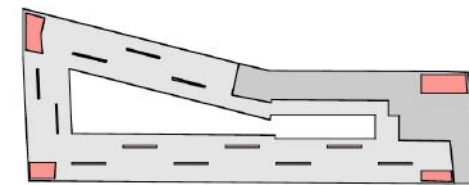
SCENO 2



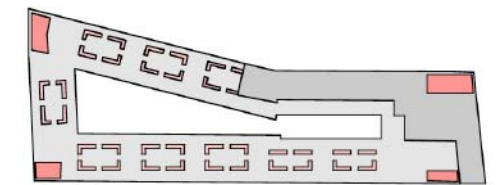
SCENO 3



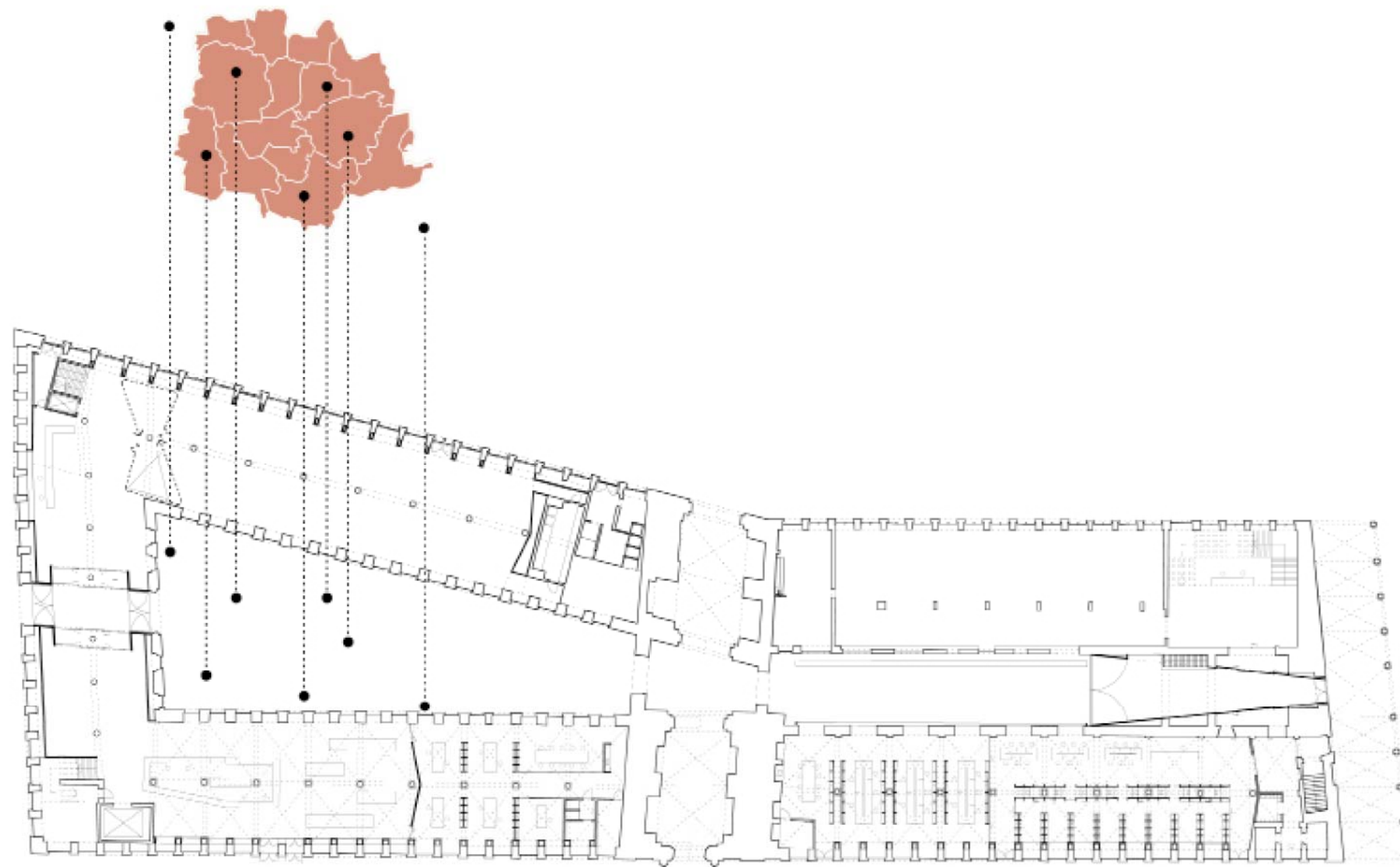
SCENO 4



SCENO 5



SCENO 6



METROPOLITAN WORLD ATLAS [010 PUBLISHERS] \_ CARTOGRAFIE: JOOST GROOTEN  
 INTEGRATIE PLAN WESTHOEK IN BINNENKOER VAN DE LAKENHALLE





1914

EUROPA  
\_DOCUMENTATIECENTRUM



1915

VLAANDEREN  
\_BEZOEKERSCENTRUM

**In Flanders fields**  
[Lieutenant Colonel John McCrae, 1872-1918]

In Flanders fields the poppies blow  
Between the crosses, row on row  
That mark our place; and in the sky  
The larks, still bravely singing, fly  
Scarce heard amid the guns below.  
We are the dead. Short days ago  
We lived, felt dawn, saw sunset glow  
Loved, and were loved, and now we lie  
In Flanders fields.  
Take up our quarrel with the foe:  
To you from failing hands we throw  
The torch; be yours to hold it high.  
If ye break faith with us who die  
We shall not sleep, though poppies grow  
In Flanders fields.

1916

**In Vlaamse velden**  
[Tom Lanoye <[http://nl.wikipedia.org/wiki/Tom\\_Lanoye](http://nl.wikipedia.org/wiki/Tom_Lanoye)>, 2000]

In Vlaamse velden klappen rozen open  
Tussen witte kruisjes, rij op rij,  
Die onze plaats hier merken, wijl in 't zwerk  
De leeuweriken fluitend werken, onverhoord  
Verstomd door het gebulder op de grond.  
Wij zijn de doden. Zo-even leefden wij.  
Wij dronken dauw. De zon zagen wij zakken.  
Wij kusten en werden gekust. Nu rusten wij  
In Vlaamse velden voor de Vlaamse kust.  
Toe: trekt gij ons krakeel aan met de vijand.  
Aan u passeren wij, met zwakke hand, de fakkel.  
Houd hem hoog. Weest gij de helden. Laat de doden  
Die wij zijn niet stikken of wij vinden slaap noch  
Vrede - ook al klappen zoveel rozen open  
In zovele Vlaamse velden.



1917

WESTHOEK  
\_IN FLANDERS FIELDS MUSEUM



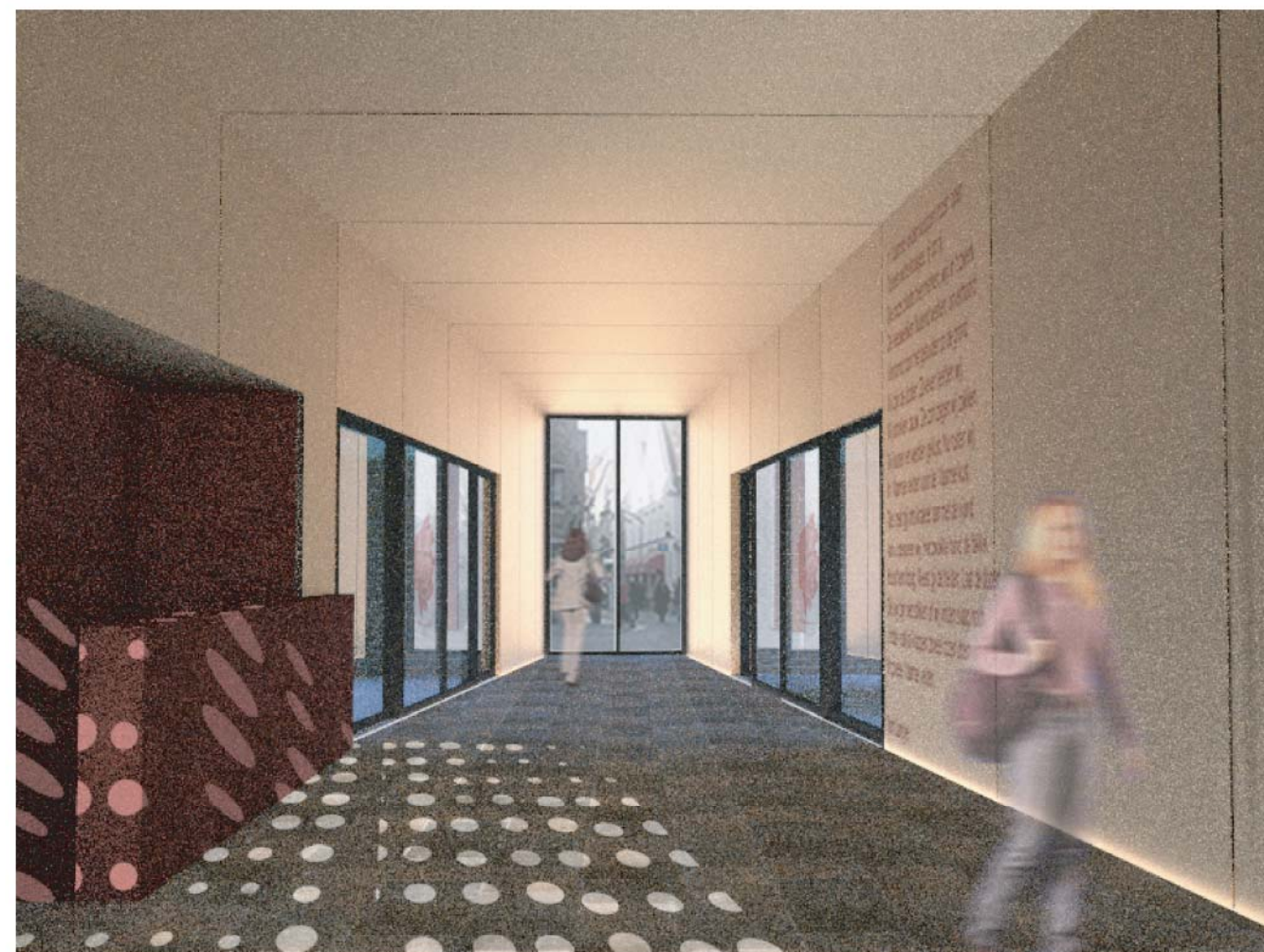
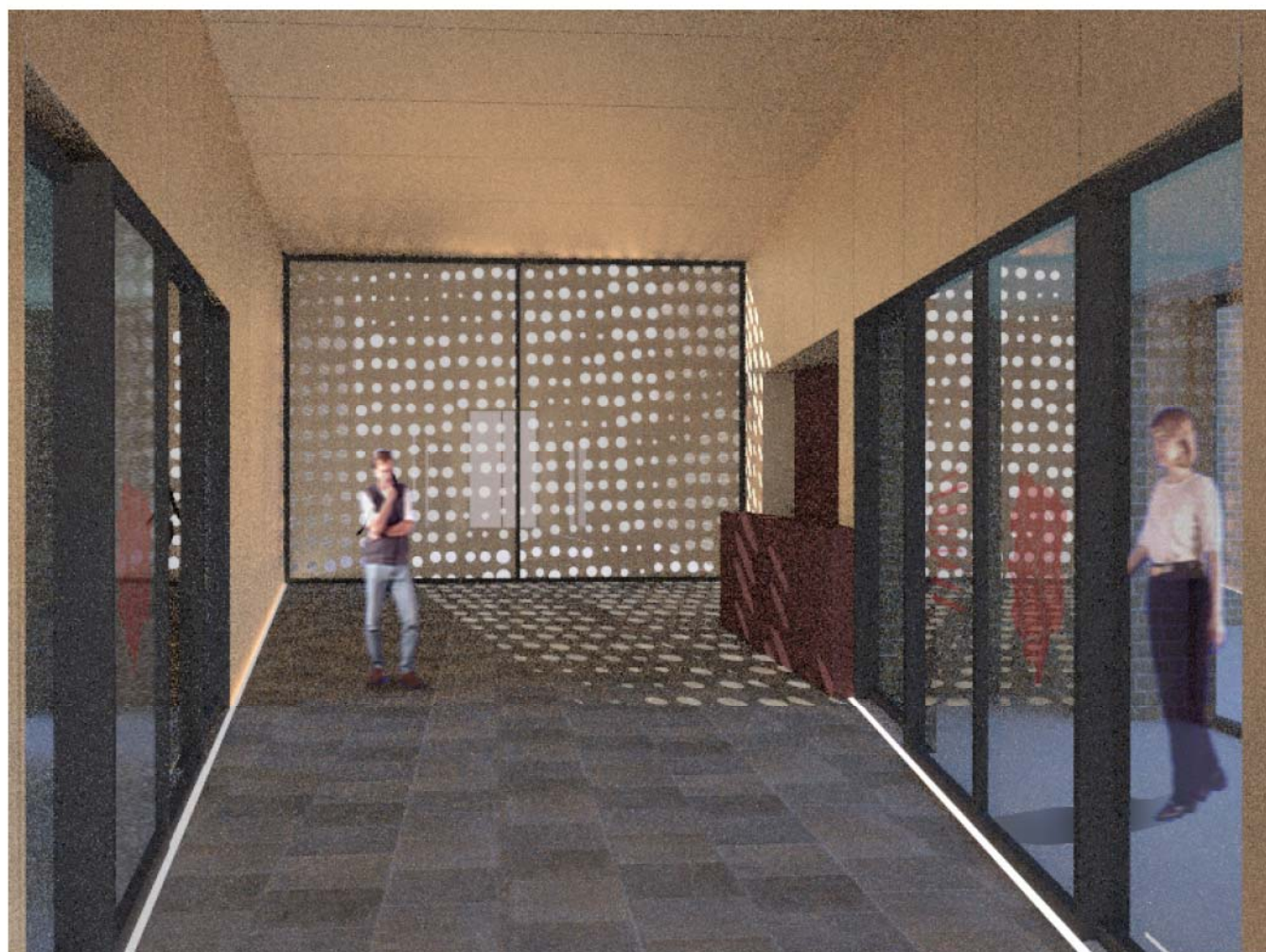
1918

IEPER  
\_STADHUIS





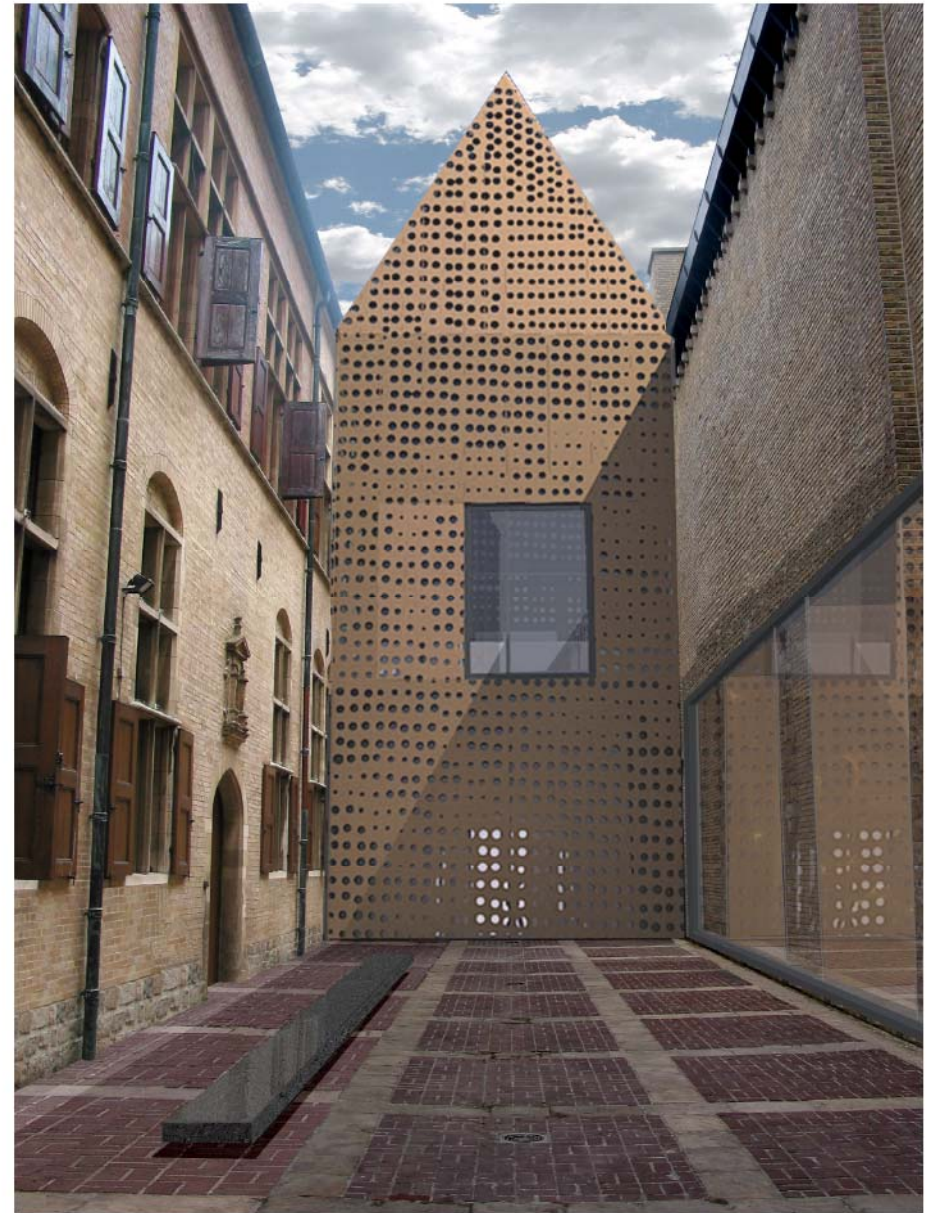
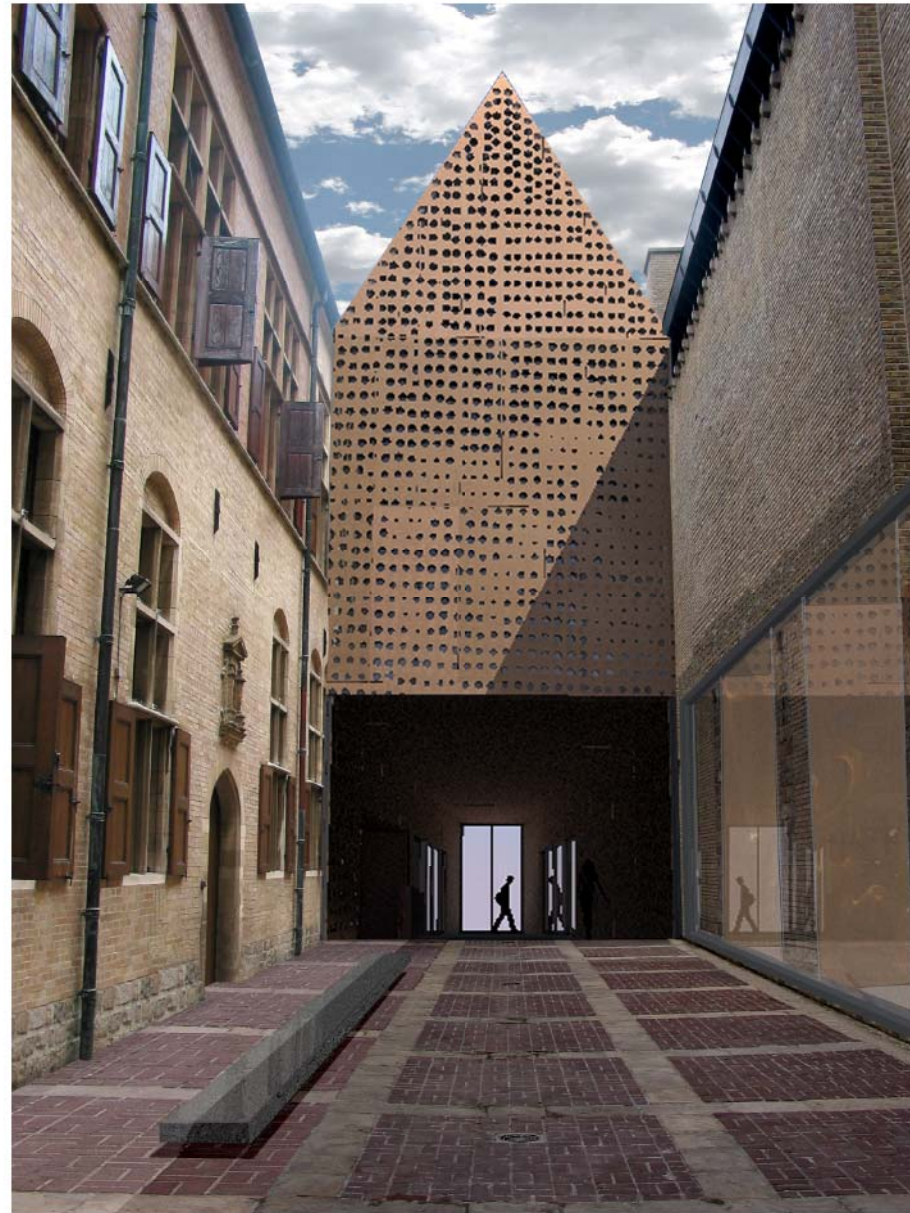
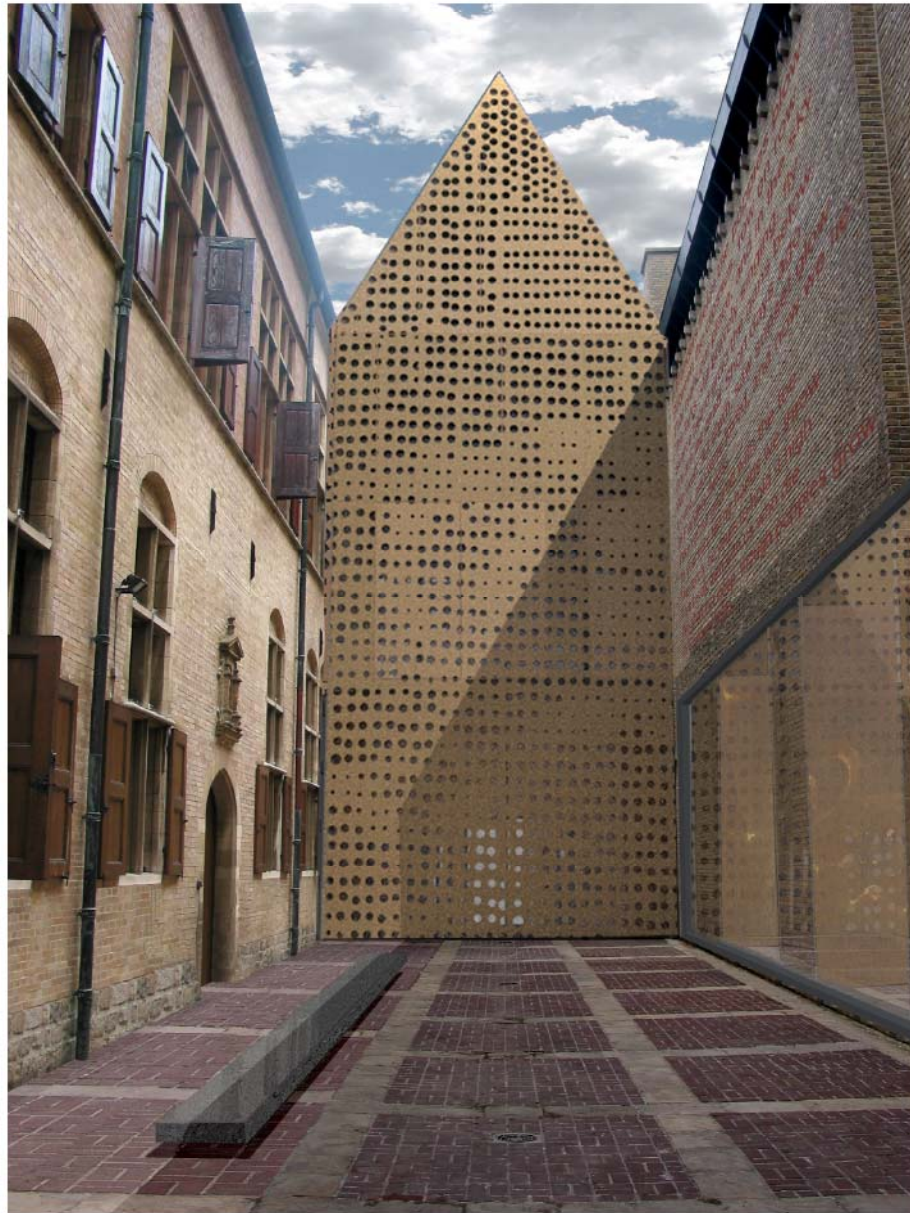




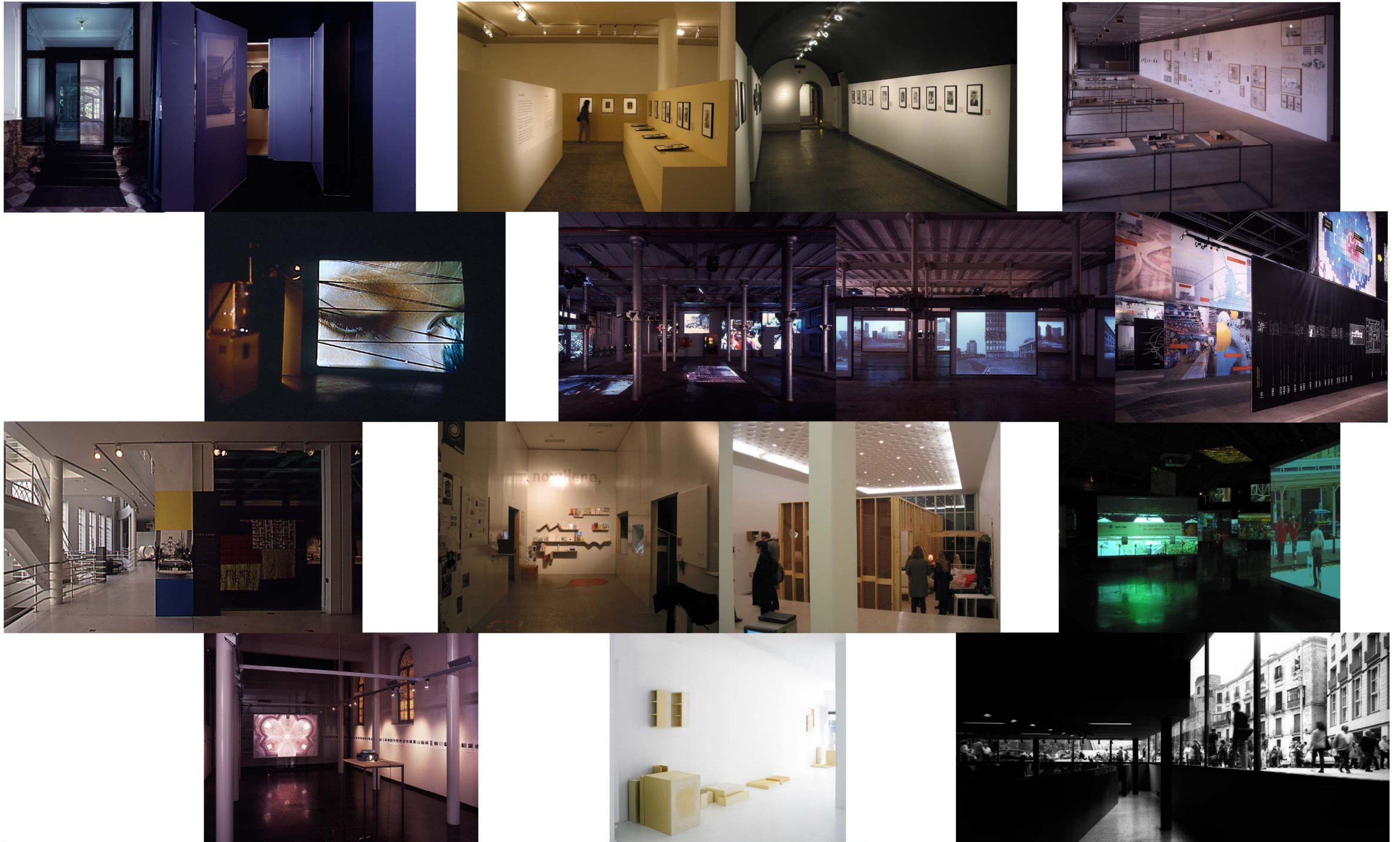
















JEAN NOUVEL: CENTRE CULTUREL DE SARLAT

CARLO SCARPA: QUERINI STAMPALIA, VENEZIA

EDUARDO SOUTO DE MOURA: POUSSADA SANTA MARIA DE BOURO, AMARES

PETRA BLAISSE: INTERVENTIES DESINGEL, ANTWERPEN

KLAPROZENVELD, DOKUMENTA 12, KASSEL

BARBARA BLOOM: INRICHTING MAK, WIEN

RONAN & ERWAN BOURELLEC: JOYN, VITRA

MORGER&DEGELO + KEREZ: KUNSTMUSEUM LIECHTENSTEIN

DAVID CHIPPERFIELD: NATIONAL HISTORY MUSEUM, LONDON

IFFM	HER_INNEREN _ [ENIGMATISCHE EMBLEMATIEK]				<b>CHRISTIAN KIECKENS ARCHITECTS</b> BVBA HANDELSKAAI 30 B-1000 BRUSSEL T (+)32 (0)2 513 01 70 / F (+)32 (0)2 513 03 70 <a href="http://www.christiankieckens.be">www.christiankieckens.be</a> <a href="mailto:info@christiankieckens.be">info@christiankieckens.be</a>	Deze tekening blijft eigendom van Christian Kieckens Architects BVBA Niets van deze tekening mag worden gecopieerd, vernetigd of uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke architect.
08 09 08	REFERENTIEKADER ALGEMEEN INTERNATIONAAL	25	28			



# BWOB [ BESLOTEN WERELD OPEN BOEKEN ] \_ 2002  
 GROOT-SEMINARIE, BRUGGE  
 TIJDELIJKE TENTOONSTELLING OVER MANUSCRIPTEN EN  
 HEDENDAAGSE KUNST  
 CURATOR: LAURENT BUSINE

© REINER LAUTWEIN [BEELDEN MANUSCRIPTENZAAL]



# RMA [ NEW RIJKSMUSEUM AMSTERDAM ] \_ 2003  
 MEERVOUDIGE OPDRACHT [ A. CITTERIO \_ M. DE LUCCHI \_ D. CHIPPERFIELD \_  
 J. ALKEMA \_ MERCKX-GIROD \_ J-M. WILMOTTE \_ C. KIECKENS ]  
 VOOR UITWERKING VAN DE INTERIEURE RUIMTEN EN CIRCUITS IN DE  
 ARCHITECTUUR VAN CRUZ Y ORTIZ

© NIELS DONCKERS [BEELDEN MAQUETTE]  
 BEELD LINKS: 'DE NACHTWACHT, INGEPAKT' [FOTO:CKA]



# ZMM [ ZEEUWS MUSEUM MIDDELBURG ] \_ 2002-07  
 SCENOGRAPHISCHE INRICHTING EN BIJSTURING INTERIEUR EN TECHNIEKEN IN  
 HET HISTORISCH ABDIJGEBOUW

© REINER LAUTWEIN [NIEUWBOUWBEELDEN]





